

PREVODI SLOVENSKE PROZE NA POLJSKEM PO LETU 1991

Monika Gawlak

Instytut Filologii Słowiańskiej, Uniwersitet Śląski, Sosnowiec

UDK 821.163.6.03=162.1(438)"1991/2014"

Članek predstavlja prevode slovenske proze, izdane na Poljskem v letih 1991–2014. Glede na recepcijo se zdi najbolj pomembno, da so prevodi slovenskih avtorjev izšli v samozaložbah ali pri lokalnih založnikih (razen Jančarja in Virka), zato ni mogoče govoriti o posebno uspešnem prodiranju slovenske proze v poljski kulturni prostor. Razvidno je, da bi bilo koristno ustanoviti dosledno kulturno in založniško politiko ter zagotoviti primerno popularizacijsko strategijo, ki bi lahko pripomogla k tvornemu dialogu med literaturama.

prevajanje, recepcija slovenske proze, kulturna politika, prevodi v poljščino, prevodi proze

The article presents Slovene prose translations published in Poland between 1991 and 2014. From the perspective of reception, the most important issue seems to be that translations of Slovene authors (except Jančar and Virk) were published by independent, local and niche publishing houses, so there can be no discussion of the success or permanent existence of Slovene prose in the consciousness of Polish readers. It is clear that creating a coherent cultural-publishing strategy would help in this regard, which could contribute to the development of a creative dialogue between Slovene and Polish literature.

reception of Slovene prose, cultural politics, Polish translations, prose translations

Leto 1991 je pomembno ne le zaradi prelomnega trenutka za slovenski narod – osamosvojitve, temveč tudi zaradi dogodkov, ki so se dogajali neposredno pred njim v Evropi. Spremembe, povezane z zgodnejšimi prelomnimi družbeno-gospodarskimi dogodki, transformacijo politične ureditve (padec komunizma), so v družbenem življenju vplivale na spremembe v kolektivni zavesti in podzavesti ter posledično na večjo odprtost za druge kulture, zanimanje za njihovo specifiko in dosežke (med njimi zanimanje za slovanske in slovensko kulturo). Osamosvojitve Slovenije je sovpadla z odprtjem prvih samostojnih slovenističnih smeri na Poljskem (na Šlezijski univerzi v Katovicah v štud. letu 1991/1992, na Varšavski univerzi 1993/1994) (Jamnik 2010: 297). Te smeri (kot tudi že prej nastali lektorati) so odigrale pomembno vlogo pri poučevanju slovenskega jezika in širjenju vedenja o slovenski kulturi, pa tudi pri promoviranju novih generacij prevajalcev.

Tudi zaradi tega članek predstavlja prevode slovenske proze, ki so bili izdani na Poljskem ravno po letu 1991.¹ V tem obdobju so izšle številne antologije prevodov odlomkov slovenskih romanov in prevodi kratkih proznih oblik (zgodbe, eseji v revijah, kot npr. *Studium*, *Literatura na świecie*, *Fa-art*, *Opcje*), a jih tukaj ne zaje-

mam, prav tako ne brošur, izdanih ob avtorskih srečanjih, in internetnih virov. Knjižne publikacije nedvomno odlikuje trajnost, čeprav v trenutku objave revija doseže večje število naslovnikov. Njen razpon vplivanja pa je tako kratkotrajen, da posledično knjiga v večji meri oblikuje literarno zavest sekundarne kulture. Knjižne izdaje so pogosto opremljene z uvodno besedo ali komentarjem prevajalca, kar dodatno bogati znanje naslovnika in ga pogosto pritegne v tujo kulturo. Tatjana Jamnik (2010: 298) poudarja pomembno značilnost knjižnih publikacij, in sicer »skrbnost, s katero se jih pripravljajo, ki je deloma rezultat daljšega izdajateljskega procesa kot pri revijah«. Zaradi tega lahko knjižna izdaja odigra podobno vlogo kot izvirnik v primarni kulturi, torej lahko postane funkcionalni ekvivalent izvirnika.

V letih 1991–2014 je na Poljskem trgu izšlo enajst slovenskih romanov, izdanih v knjižni obliki,² ter osem kratkih proznih oblik. Največ publikacij je bilo izdanih v letih 2006–2011, rekordno pa je bilo leto 2010, ko so izšli kar štirje romani slovenskih avtorjev. Razveseljuje dejstvo, da se danes lahko opazi tendenca naraščanja izdajanja slovenske proze (in tudi poezije), saj je potreba po prevodih iz slovenske ali širše južnoslovanskih literatur velika. Majhno število prevodov izhaja v veliki meri zaradi stereotipnega dojemanja slovanskih literatur (bralcev, a predvsem založnikov) kot literature, ki so podobne poljski in lahko tako prispevajo manj kot npr. literatura v angleškem jeziku (Tokarz 2010a: 18–20). Katarzyna Wołek (2006: 171) opazuje, da se na ta način tvori nenavaden paradoks:

Težava s prevodi del, ki sodijo med tako imenovane majhne ali obrobne literature, tiči v tem, da se jih redko bere – in to je pravzaprav začaran krog: redko se jih bere, ker se jih ne prevaja, prevaja pa se jih ne, ker ni potreb po njih, ni pa potreb, ker branje le-teh otežuje pomanjkanje kulturnega ozadja zaradi pomanjkanja besedil. Gre za pomanjkanje določenega trajnega kulturnega stereotipa, ki ga bralna družba osvaja skupaj z nastajanjem nadaljnjih besedil.

Martina Ožbot (2001: 391) ob sklicevanju na ugotovitve Venutija opozarja na postopnost in dolgotrajnost tega procesa v kontekstu širjenja slovenske literature v drugih kulturah. Zato tudi sekundarni naslovniki na Poljskem po eni strani pogosteje posegajo po literaturi t. i. velikih narodov, po drugi strani pa je število prevodov slovenske književnosti še vedno nezadostno, da bi lahko govorili o bolj ali manj utrjenem kulturnem stereotipu.

Nedvomno je **Drago Jančar** pisatelj in publicist, katerega ustvarjalnost je na Poljskem zastopana v največji meri. Na poljskem trgu so izšli njegovi eseji – v zbirkah *Terra incognita* (1993)³ in *Eseji* (1999), kratke zgodbe *Pogled angela/Spojrzienie*

¹ Obstajajo seveda zgodnejši prevodi slovenske proze. To so med drugim prevodi romanov Franceta Bevka, Antona Ingoliča, Andreja Hienga in zgodb Cirila Kosmača, Ivana Cankarja, Edvarda Kocbeka.

² Naj dodam, da sosednja Češka, ki ima manjši založniški trg, povprečno izda dvakrat več prevodov iz slovenskega jezika. V letih 1990–2006 je na Poljskem izšlo »21 prevodov del slovenskih avtorjev in 3 antologije, na Češkem pa 52 knjižnih prevodov in 9 antologij« (Jamnik 2010: 299).

³ V tem primeru ne gre za prevod celotne slovenske izdaje, temveč za izbor esejev iz različnih zbirk. V oklepaju je podana letnica poljske izdaje publikacije.

aniola (2002), po letu 1991 pa tudi romani:⁴ *Posmehljivo poželenje/Drwiące żądze* (1997), *Katarina, pав in jezuit/Katarina, pав i jezuita* (2010) in *To noć sem jo videl/Widziałem ją tej nocy* (2014). Vsa dela so izšla v prevodu odlične prevajalke Joanne Pomorske, ki se posveča prevajanju proze in je znana po svojih izredno uspešnih prevajalskih makroizborih. Jančar je na Poljskem znan kot komentator aktualnih in minulih slovenskih ter širše južnoslovanskih družbenih, kulturnih in političnih dogodkov. Vpisuje se v dialog, ki sta ga na Poljskem načela Adam Michnik in Czesław Miłosz, dialog na temo Srednje Evrope, evropejskosti, problematike t. i. majhnih narodov in izzivov prihodnosti, torej se loteva tem, pomembnih za poljskega intelektualca, čeprav so morda že nekoliko preživete. Če sta *Terra incognita* in *Posmehljivo poželenje* izšli v založbah z nizko naklado, sta preostala Jančarjeva dela izdali majhna, a prestižna založba Pogranicze (*Eseji, Pogled angela, Katarina, pав in jezuit*), ki je dejavna pri promociji kulture t. i. »ožjih domovin Srednje in Vzhodne Evrope«, ter priznana in prepoznavna založba Czarne (*To noć sem jo videl*). Te publikacije imajo večjo možnost doseči širok krog bralcev, kajti omenjeni založbi skrbita za njihovo promocijo in npr. vabita znane intelektualce h komentiranju izdanih del.⁵ Poleg tega je bil roman *Katarina, pав in jezuit* leta 2011 nominiran za literarno nagrado Srednje Evrope angelus za prozo. Treba je omeniti tudi visoko kakovost prevodov prevajalke. Božena Tokarz (2011: 269) ugotavlja, da so prevodi J. Pomorske blizu enakopomen-skosti in da je »zahvaljujoč svoji izurjenosti in sposobnostim slovenskemu sodobnemu pisatelju zagotovila mesto v poljski bralni sredini«. Škoda, da v prevodnih publikacijah ni uvodne besede ali komentarjev, ki bi bralcu približale tematski kontekst ali kontekst avtorjevega ustvarjanja.

Na Poljskem sta bila izdana (eden za drugim) tudi dva romana **Vlada Źabota**, in sicer *Sukub* v prevodu Ewe Ziewiec (2009) in *Volčje noći/Wilcze noce* (2010) v prevodu Marlene Grude; oba sta izšla v založbi Šlezijске univerze. Za pomoč pri recepciji Źabotove proze sta v obe knjigi uvrščena obširna predgovora, napisala ju je preučevalka slovenske literature, profesorica Božena Tokarz. Obširna predgovora zarisujeta specifično te proze, prikazujeta pomembne interpretacijske poti, jo umeščata v kontekst avtorjeve biografije in ustvarjanja ter sodobne slovenske proze (letnika šestdesetih), označene kot postmodernistične (Virk 1991). Pojavljajo se tudi pojasnila o vlogi literature v slovenskem kulturnem življenju in vlogi Prekmurja v svetu, ki ga je ustvaril avtor. Predgovora torej predstavljata svojstven priročnik vede, ki je v veliko pomoč sekundarnemu naslovniku. To je pomembno tudi zato, ker je Źabotova proza nedvomno večdimenzionalna, zahtevna za interpretacijo, saj od bralca zahteva angažiranost in odprtost za to, kar ni enoznačno in česar se ne da do konca razumeti.

Pri prevodu romanov so v manjši meri zastopani ostali pisatelji: Jani Virk, Miha Mazzini, Goran Vojnović, Vinko Möderndorfer, Franjo Frančič in Maja Novak – izšel je le po en roman vsakega izmed njih. Vsi (razen Vojnovića) pripadajo generaciji

⁴ Prej, leta 1988, je izšel *Galjot/Galernik* v prevodu J. Pomorske.

⁵ V primeru romana *To noć sem jo videl* so to npr. komentarji novinarke in literarne kritičarke Justyne Sobolewske ali pisateljca in urednika Piotra Kofte.

»letnika šestdesetih« in predstavljajo tok, ki ga Virk (1991) imenuje »mlada slovenska proza«. Dostopni prevodi poljskemu naslovniku predstavljajo zanimiv, čeprav zelo skromen in selektiven izbor slovenske proze na prelomu 20. in 21. stoletja.

Roman **Janija Virka** *Smeh za leseno pregrado/Śmiech za drewnianą przegrodą* (2007) v prevodu Joanne Pomorske je po eni strani zanimiv zaradi prikazane resničnosti – družbenega okolja titovske Jugoslavije petdesetih let prejšnjega stoletja – po drugi pa zaradi spreminjajoče se pripovedne perspektive (otroka in odrasle osebe), ki omogoča podrobno približati resničnost in absurd komunistične resničnosti. Poljski bralec lahko v njej razbere tudi določeno podobnost do del Olge Tokarczuk, posebno če gre za tematiko iskanja identitete, drugačnosti ter povezavo realizma in metafizike. Za recepcijo ni brez pomena dejstvo, da je roman izšel v založbi Czarne, v seriji »Inna Europa Inna Literatura« (Drugačna Evropa Drugačna Literatura), katere namen je Poljakom približati manj znano, a kakovostno literaturo, vredno pozornosti, nastalo v deželah, ki so geografsko blizu Poljski. Založba je poskrbel za organizacijo cikla avtorskih srečanj z Virkom, ki so bili del promocijske dejavnosti romana.

Pri romanu **Franja Frančiča** *Domovina, bleda mati/Ojczyzna, blada matka* (2010) v prevodu Olge Lalić-Krowicke se zdi pomembno, da je izšel v zelo majhni založbi – Krošnienska Oficyna Wydawnicza, ki nima uradne distribucije, zato ne moremo računati na pojavitev romana v bralni zavesti.

Romani **Mihe Mazzinija** v prevodu Wojciecha Domachowskega *Pies* (2008), **Vinka Möderndorferja** v prevodu Tomasza Łukaszewicza *Miłości Sinobrodego* (2011) in **Maje Novak** *Karfanaum czyli as killed* (2013) v prevodu Domachowskega pa predstavljajo tok kriminalno-psihološke proze. Vredno bi bilo posvetiti pozornost prevodu naslova prvega romana, ki se v izvirniku glasi *Telesni čuvaj*. Prevajalec bi lahko ohranil ustreznico »ochroniarz«, »osobisty/prywatny ochroniarz«, ki veliko bolj poudarja kriminalni značaj romana in je bliže izvirniku. Namesto tega se je odločil za ustreznico *Pies – pes* kot poljsko različico naslova, kar sicer ni brez utemeljitve, čeprav se takšen naslov zdi manj privlačen, asociira na pustolovski, mladinski roman *eksplicite* in tako zajema metabesedilne informacije, ki jih izvirni naslov nima. Kriminalni roman je danes v mnogih različicah na Poljskem zelo priljubljen tako med bralci kot založniki (dovolj je omeniti Marka Krajewskega in Marcina Wrońskiego). Zato se zdi izbor besedil uspešen, narekujejo ga aktualne potrebe naslovnikov kulture prejemnice. Na žalost je Mazzinijev roman izšel v nišni založbi Grube Ryby, ki izdaja v glavnem filme v digitalni obliki. Le s težavo lahko torej govorimo o njeni pojavitvi v širši, zunajslavistični ali celo zunajslovenistični zavesti.

Malo drugače je z romanoma M. Novak in Möderndorferja. Prvega je izdala majhna, a prepoznavna založba Instytut Mikołowski,⁶ drugi pa je izšel pri založbi Międzyomorze, katere namen je bralcem približati slovanske književnosti. Tej založbi se lahko zahvalimo za nekaj prevodov slovenske proze. Poleg omenjenega romana je na Poljskem izšel tudi prevod **Vojnovičevega** prvenca *Čefurji raus!* (2010) v prevodu

⁶ Leto pred izidom romana in po njem je njegova avtorica prebivala na Poljskem. Vrsta avtorskih srečanj je bila med drugim na sedežu založbe v Mikołowu, a tudi v Katovicah, Krakovu, Varšavi in Bielsku-Biali.

Łukaszewicza. Če vzamemo pod drobnogled splošno (makro) izbiro prevajalca, je ponovno treba poudariti, da je pri tem izkazal svoje pragmatične kompetence. Ni samo izbral dela, ki je doseglo uspeh v primarnem literarno-kulturnem okolju in predstavlja »umetniško presenečenje« za bralce in raziskovalce. Uspešno je ocenil tudi potrebo po tematiki, ki opisuje večkulturnost in subkulturo v literarni sedanjosti. Če so se na Poljskem pojavili romani, ki odpirajo tematiko subkulture (Masłowska, Witkowski), se problematika večkulturnosti in medkulturnih odnosov skorajda ni pojavila (razen v nekaj pripovedih) (Janikowski 2008: 117). Prevajalec je torej ravnal glede na potrebo po razširitvi spoznavne in čustvene občutljivosti ter po možnosti odkrivanja novih področij estetičnih spoznanj domačega kroga naslovnikov (Tokarz 1998: 61). Vodila ga je tudi radovednost po drugi kulturi in pojavih na njenem obrobju. Vojnovičev roman bi torej lahko navdihnil in obogatil mentalni prostor literature prejemnice ter jo odprl proti drugemu (Gawlak 2013). Treba je dodati, da gre za slovenski roman, ki je na Poljskem izšel z najmanjšo (le enoletno) časovno distanco od izvirnika.

V založbi Międzymorze je izšla tudi *Antologia słoweńskiego krótkiego opowiadania. Noc w Lublanie/Antologija slovenske kratke zgodbe. Noč v Ljubljani*,⁷ ki predstavlja dela več avtorjev in je tematsko raznolika. Tu se pojavljajo najpomembnejša imena slovenskih pisateljev in besedila, ki so med najbolj reprezentativnimi besedili te zvrsti, že prej prevedena v veliko jezikov. *Antologija* je torej panorama slovenske kratke zgodbe, ki prelomno predstavlja slovensko literarno ustvarjalnost zadnjega tridesetletja in v sebi združuje veliko literarnih smeri, stilov in poetik. V njej se pojavljajo pomembna imena, med drugimi Andrej Blatnik, Berta Bojetu, Nejc Gazvoda, Polona Glavan, Andrej E. Skubic in Suzana Tratnik (izmed že omenjenih Miha Mazzini, Jani Virk in Maja Novak). Kvaliteta antologije je nedvomno v raznolikosti predstavljenih ustvarjalcev, njen obseg pa je priložnost: po njej sega naslovnik, ki si želi ustvariti splošno vedenje o ustvarjalnosti izbrane države, obdobja in/ali avtorja. Po drugi strani pa se dela posameznega avtorja izgubijo med drugimi besedili (Tokarz 2004: 13).

Naj dodam, da so vse publikacije, ki jih je pripravilo Międzymorze, opremljene s predgovori, ki avtorja/avtorje približajo bralcu ter razjasnjujejo pomembne interpretacijske okoliščine in pogosto ovire, na katere je naletel prevajalec (posebej v primeru Vojnovičevega romana). Čeprav cenimo podvige založbe, bi njihovim pobudnikom predlagali večjo skrb za kakovost prevodov, jezikovne posvete ne le o slovenskem, ampak tudi poljskem jeziku, in večjo interpretacijsko zavzetost za prevedena dela, posledica katere je ustrezna prevajalska strategija.

Publikacija, po obliki antologija, ki na žalost lahko doseže le manjše število naslovnikov, je zbirka prevodov študentov slavistike na Varšavski univerzi z naslovom *Proza słoweńska. Dzieła pozbierane pod koniec wieku/Slovenska proza. Dela, zbrana ob koncu stoletja* (2000). V njej je našlo mesto veliko slovenskih avtorjev:

⁷ Treba je dodati, da ne gre za ustreznico enako naslovljene antologije kratke proze, izdane v Sloveniji, zato je lahko ta naslov zavajajoč.

Andrej Blatnik, Aleš Čar, Alojz Ihan, Feri Lainšček, Dušan Merc, Andrej Morovič, Lela B. Njatin, Maja Novak, Boštjan Seliškar, Igor Zabel. Ob predstavitvi knjižnih prevodov je vredno omeniti tudi to delo, čeprav je razen v nekaterih specializiranih knjižnicah in zasebnih zbirkah praktično nedostopno.

Pisatelj, ki je na Poljskem reprezentiran predvsem kot avtor kratkih proznih oblik, je Aleš Čar. Izšli sta dve zbirki njegove kratke proze: *V okvari/Awaria* (2006) v prevodu W. Domachowskega in *Made in Slovenia* (2008) v prevodu T. Łukaszewicza. Obe zbirki sta izdali priljubljeni neodvisni manjši založbi. Slovenska kratka proza je izšla tudi v izboru *Nowele i opowiadania południowosłowiańskie/Južnoslovanske novele in kratke zgodbe* (2003). V njem so predstavljeni že pokojni avtorji, predstavniki prejšnjih literarnih obdobj, in sicer: Ivan Cankar, Karel Grabeljšek, Fran Levstik in Prežihov Voranc.

Domnevamo lahko, da je izbor prevedene slovenske proze na Poljskem v veliki meri narekovalo zanimanje za drugo kulturo, označuje ga sposobnost izvzetja del, ki so vredna pozornosti, hkrati pa želja po obogatitvi domače literature. Domnevamo lahko, da je na nekatere izbore imelo vpliv osebno poznanstvo s pisateljem. Za ta dejavnik – nanj opozarja Jamnik (2010: 311) – se zdi, da zadnje čase igra pomembno vlogo pri promociji slovenske literature tudi zaradi lažjega načina pridobivanja avtorskih pravic. A na žalost objava del iz slovenske literature (in obrobne literature na splošno) na Poljskem ni lahka celo za dela, ki so avtorske pravice pridobila. Večina izmed predstavljenih publikacij je izšla s finančno pomočjo Trubarjevega sklada, Javne agencije za knjigo RS ali Društva slovenskih pisateljev, Ministrstva za kulturo RS, Društva Triglav-Rysy in sponzorjev. Brez zavzetosti ljubiteljev slovenske kulture, za katere je njena promocija večinoma pomembnejša kot materialna korist, najverjetneje teh publikacij ne bi bilo.

Večino predstavljenih knjig so opazili literarni kritiki, publicisti ali bralci sami. Pojavile so se recenzije v časopisih, kulturnih prilogah, tednikih⁸ in na internetu, zato je njihov značaj nestalen in na dolgi rok ne vplivajo na stopnjo recepcije. Zdi se, da najpomembnejši dejavnik postaja položaj založbe, založniške serije in prepoznavnost avtorjevega imena, kar se v osnovi ujema z ugotovitvami M. Ožbot (2011: 392), da so

pri posredovanju besedil slovenske književnosti [...] pomembni tako besedilni dejavniki kot zunajbesedilne oz. situacijske okoliščine [...]. Sem lahko prištevamo – vsaj ko gre za knjižne izdaje – elemente, kot so prominentnost založbe oz. njena promocijska spretnost, knjižna zbirka, v katero je prevod umeščen, vplivnost prevajalca in pisca uvoda oz. spremne besede v ciljni kulturi, interes medijev za posamezna prevedena besedila itd.

Slovenska proza je na Poljskem izhajala (razen Jančarja in Virka) v neodvisnih, lokalnih založbah, založbah z nizko naklado in omejenim proračunom (zato je težje poskrbeti za promocijo teh knjig). Tako tudi z vidika recepcije ne moremo govoriti o uspešnosti, trajni pojavitvi pomembnih predstavnikov slovenske proze, čeprav so

⁸ Med drugim *Życie Warszawy*, priloga *Dziennika*, *Tygodnik Powszechny*, priloga *Gazete Wyborcze*.

dostopne recenzije večinoma zelo pozitivne. Zdi se torej, da so osebe, ki so posegle po njej, prepoznale njen potencial.

Članek omenja le dela, izdana kot posamezne knjige, a poleg njih je veliko besedil slovenske literature, ki sodijo h krajšim proznim oblikam, predstavljenih v celoti ali le v fragmentih – v revijah, brošurah in internetnih revijah. Zato je vredno omeniti bibliografijo prevodov slovenske literature v letih 1996–2006 (*Przekłady literatur słowiańskich t. I, cz. 2*), kjer so navedene podrobne informacije tako o proznih kot tudi o pesniških besedilih, ki so izšla v knjižni izdaji ali bila objavljena v revijah. Zborniku je dodana zgoščenka, ki olajšuje iskanje posameznega avtorja ali naslova, ki nas zanima.⁹

Prevodov katerih slovenskih proznih del, zlasti romanov (če zamejimo krog zanimanja), pa na Poljskem izredno primanjkuje, celo če upoštevamo, da je izbor besedil za prevod subjektivna zadeva? Zagotovo bi bilo vredno dopolniti prevode za vsaj en roman Ivana Cankarja, Zofke Kveder in poznejših avtorjev, npr. Lojzeta Kovačiča, Vitomila Zupana ali Borisa Pahorja. Še vedno tudi nimamo prevoda Bartolovega *Alamuta*, ki je bil v drugih državah že izdan (celo večkrat) (Klinar 2001: 373). O sodobni literaturi brez časovne distance je še težko presojati, vsekakor bi bilo dobro, da bi v poljskem kulturnem prostoru zaživeli tudi romani Andreja E. Skubica, Suzane Tratnik ali Andreja Blatnika.

Na podlagi predstavljenih proznih prevodov, a tudi v primeru drame¹⁰ (Gawlak 2012b: 85–92) si upamo trditi, da je potreba po ustvaritvi določenega »kulturnega stereotipa«, oblikovanega na podlagi branja besedil primarne kulture, v primeru slovenske kulture še vedno pereča. Poljska mora še poskrbeti za verodostojen kanon besedil slovenske literature. V Sloveniji obstajajo prevodi vseh najpomembnejših predstavnikov poljske literature, pa gre vendarle za veliko manjši trg. Če smo pozorni na vse prevode, tudi revijalne in antološke, pa lahko potrdimo, da je večina sodobnih slovenskih avtorjev na Poljskem prisotnih vsaj z enim besedilom. Ob misli na promocijo slovenske literature in tvorjenju svojevrstne kulturne politike je pri tem vprašanju vredno opozoriti na dejavnike, ki jih je nakazala M. Ožbot. Izrazita tendenca naraščanja (posebno v zadnjih letih) slovenske proze krepi upanje, da bo popularizacija slovenske literature na Poljskem še naraščala. Ustvaritev konsekvantno realizirane kulturne in založniške politike ter zagotovitev ustrezne popularizatorske strategije bi lahko pripomogla k ustvarjalnemu dialogu med literaturama.

Prevedla Ana Žabkar Šalić

Literatura

GAWLAK, Monika, 2012a: Večjezičnost in identiteta v poljskem prevodu romana Gorana Vojnovića »Čefurji raus!«. Petra Stankovska, Maria Wtorkowska, Josef Pallay (ur.): *Indywidualna in kolektivna dwojezičnost*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 398–409.

⁹ Letos bo izdan naslednji zvezek, ki obsega leta 2007–2012, v prihodnje pa bo vsako leto izdana bibliografija prevodov, izdanih v preteklem letu.

¹⁰ V tem obdobju sta bili prevedeni komaj dve slovenski drami: *Antigona* Dušana Jovanovića in *Vladimir* Matjaža Zupančiča. Le druga je bila tudi gledališko uprizorjena.

- GAWLAK, Monika, 2012b: Poljski prevodi slovenskih dram v letih 1991–2005. Mateja Pezdirc Bartol (ur.): *Slovenska dramatika. Obdobja 31*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 85–92.
- JAMNIK, Tatjana, 2010: Przekłady literatury słoweńskiej w Czechach i w Polsce w latach 1990–2006. Bożena Tokarz (ur.): *Przekłady literatur słowiańskich*. 1. knjiga *Wybory translatorskie 1990–2006*. Katowice: Wydawnictwo UŚ. 295–313.
- JANIKOWSKI, Przemysław, 2008: *Polska literatura najmłodsza w kontekście problematyki translatologicznej*. Katowice: Śląsk.
- KLINAR, Meta, 2001: Prevodi slovenske proze v francoščino v letih 1965–1999. Martina Ožbot (ur.): *Prevajanje Prešerna*. Ljubljana: DSKP. 366–383.
- OŽBOT, Martina, 2001: Problemi posredovanja slovenskih literarnih besedil v tuje kulture. Martina Ožbot (ur.): *Prevajanje Prešerna*. Ljubljana: DSKP. 388–393.
- TOKARZ, Bożena, 1998: *Wzorzec, podobieństwo, przypominanie*. Katowice: Śląsk.
- TOKARZ, Bożena, 2010a: *Spotkania. Czasoprzestrzeń przekładu artystycznego*. Katowice: Wydawnictwo UŚ. 18–20.
- TOKARZ, Bożena, 2010b: Uvod. Vlado Žabot: *Wilcze noce*. Prevedla Marlena Gruda. Katowice: Wydawnictwo UŚ.
- TOKARZ, Bożena, 2011: W perspektywie poznania i projekcji. O polskim przekładzie zbioru esejów Draga Jančara *Terra incognita*. Bożena Tokarz (ur.): *Przekłady literatur słowiańskich*. 2. knjiga. *Formy dialogu międzykulturowego w przekładzie artystycznym*. Katowice: Wydawnictwo UŚ. 269–282.
- VIRK, Tomo, 1991: *Postmoderna in »mlada slovenska proza«*. Maribor: Obzorja.
- WOŁEK, Katarzyna, 2006: Obecność trzeciej kultury w przekładzie małych literatur. Na przykładzie literatury chorwackiej. Małgorzata Konieczna-Twardzikowa (ur.): *Nieznane w przekładzie*. Kraków: Księgarnia Akademicka. 171.